

Nr. 119 - Persillekræmmeren - 2018

Baron Erich Kragh II (fortsat fra Persillekræmmer nr. 118)

I juli 1712 samles den danske hær i Holsten med Marineregimentet nord for Hamborg, og den 8. september deltager regimentet i erobringen af den svenske fæstning i Stade (45 km vest for Hamborg). I efteråret 1712 fortsætter felttoget sammen med russerne og sachserne mod svenskerne i Pommern og Mecklenburg med Marineregimentets deltagelse.

Bilag side 4 med den danske hærs bevægelser i Nordtyskland. (1712-1720).

20. december 1712 er Marineregimentet i kamp i slaget ved Gadebusch i Mecklenburg/Vorpommern (35 km syd for Lübeck), hvor den dansk/sachsiske hær bliver besejret af svenskerne, selvom Marineregimentet og Livgarden kæmpede med særlig tapperhed. Sejren blev dog ikke afgørende for svenskerne, da store dele af den dansk/sachsiske hær slap væk i ly af mørke og snevejr. Slaget, der varede fra kl. 10 til mørkets frembrud, var meget blodigt med 3.700 døde og 4.500 sårede og tilfangetagne soldater.

Et øjenvidne, som overlevede natten efter slaget, fortalte: ” *Det var den længste og uhyggeligste nat, jeg har oplevet. Marken var våd og opblødt som en lerpøl; intet sted kunne man sidde. De, som ingen hest havde, måtte stå i mudder til op på benene, og overalt hørte man de såredes ynkelige gråd og klage, hørte, hvor inderligt de bad om, at man ville forbarme sig over dem med et skud eller stød*”.

De danske og sachsiske sårede blev i modsætning til svenskerne efterladt uden pleje. Endnu hen i januar lå de faldne og hestekadaverne ubegravede på slagmarken.

Erich Kraghs farbror general Palle Kragh udmærkede sig i dette slag, og havde i øvrigt bl.a. Marineregimentet under sig.

Fenrik Erich Kragh overlevede også, og i foråret 1713 er hans regiment med ved belejringen af fæstningen i Tønning ved Ejderens udmunding, hvor svenskerne kapitulerer 16. maj. I slutningen af maj er Marineregimentet stationeret i Rendsborg, og den 26. juni bliver han udnævnt til sekondløjtnant, så hans indsats kan ikke have været helt ringe.

For nemmere at udbetale løn til de mange soldater, begyndte man for første gang i Danmark ved forordning af 8. april 1713 at udgive pengesedler, der skulle gælde for rede mønt. Sedlerne var nummererede og underskrevet af 2 renteskrivere. (Embedsmænd i det daværende Finansministerium).

1714 var efter flere års hårde kampe et ”hvileår”. I sommeren 1715 marcherer den samlede hær mod Stralssund, og 14. december 1715 bliver Erich Kragh med titel af karakter (titulær) kaptajn overført til Prins Georgs Regiment, et fodregiment, der også får navnet Scholtens Geworbne Infanteriregiment efter regimentets chef oberst Henrik Scholten. Regimentet er omkring juletid med ved belejringen og den blodige erobring af fæstningen ved Stralssund, hvor regimentet udmærker sig. Et øjenvidne beretter at ligene lå i dynger.

Resultatet blev, at hele Vorpommern indtil Oderens udløb tilfaldt Danmark, og i flere år hed denne strækning ”Dänisch Vorpommern”.

I januar 1716 begynder hjemrejsen gennem Pommern for at gå i kvarter i Holsten. Det er under denne march, at Erich Kragh en kold vinterdag dør den 7. februar 1716, da regimentet når Neumünster. Underretningen om hans død når først frem til regimentschefen den 21. februar, hvor det registreres i regimentets papirer. Han falder ikke i kamp, ikke på flugt, men dør af sygdom eller sår, ”på marchen fra Pommern udi Nymønster” som der står på hans kisteplade i Vær kirke.

Ved hans død er hans far vicestatholder på Akershus i Norge.

Da Vær kirkebog ikke indeholder oplysninger om hans død, må vi gå ud fra, at han straks efter sin død er blevet begravet med jordpåkastelse i Neumûnster. Senere blev hans jordiske rester hjembragt til Stensballe, og hans kiste hensat ved siden af hans moders i det dengang nyindrettede tårnkapel i Vær kirke. Senere blev kisten flyttet til gravkrypten under koret sammen med hans søskendes og hans stedmoders kister.

Ved den endelige fredslutning kom tilbagegivelse af Skånelandene ikke på tale; i stedet fik Danmark af Sverige 600.000 rigsdaler i kontanter for at afstå de erobrede områder i Pommern. Sverige måtte love aldrig mere at støtte og hjælpe Gottorperne til skade for Danmark, og den danske konge fik af England og Frankrig garanteret fuld råderet over Slesvig. Sverige mistede kontrollen over Østersøregionen, og var blevet reduceret fra stormagt til en stat med lignende styrke som Danmark-Norge.

Efter fredsslutningen lod Fredrik d. 4. på basis af den store erstatningssum fra svenskerne, opføre et lystslot ved Esrum sø i Nordsjælland, og i taknemmelighed over, at den store krig nu var afsluttet, gav han det navnet ”Fredensborg”.

Erich Kragh fik ikke noget langt liv, men det blev til gengæld voldsomt og intenst. Han valgte en militær karriere i krig frem for godset i Stensballe, måske med håb om begge dele. Måske med sine farbrødre og onkel som forbillede, eller var det på grund af atmosfæren på det store gods, en stedmor og en far der aldrig var hjemme. Men hans indsats blev en bid af en brik i et stort politisk og militært slagsmål om kontrollen over Østersøområdet.

Kort over Nordtyskland som bilag side 4

Kilder:

Vær kirkebog

Skeel-Schaffalitzkys beskrivelse af familien Kragh på internettet

Bornholms Værns hjemmeside/Forsvarsmuseet i Rønne

J C W Hirsch: Fortegnelser over danske officerer 1648-1814, Manuskript på det kgl. Bibliotek

J C W Hirsch: Fortegnelse og de i slaget ved Helsingborg faldne, saarede og fangne danske officerer. Personalhistorisk Tidsskrift 8. række 5, 1896

Danmarks Adels Aarbog 1899

Danmarks kirker, Århus Amt, Vær kirke, udgivet af Nationalmuseet.

Frederik Kragh og Palle Kragh på internettet

Forsvars akademiets hjemmeside på internettet,

Den Danske Hærs mærkedage v/oberstløjtnant S.C. Volden 2008

Knud V. Jespersen: Danmarks Krigshistorie 1600-1720, bind 1

Otto Vaupell: Den danske Hærs Historie, 1876, bind 1 og 2

Livgarden gennem 300 år - 1958

Krigskancelliet, refererede sager – sag 4/2 1712 § 13 - Rigsarkivet

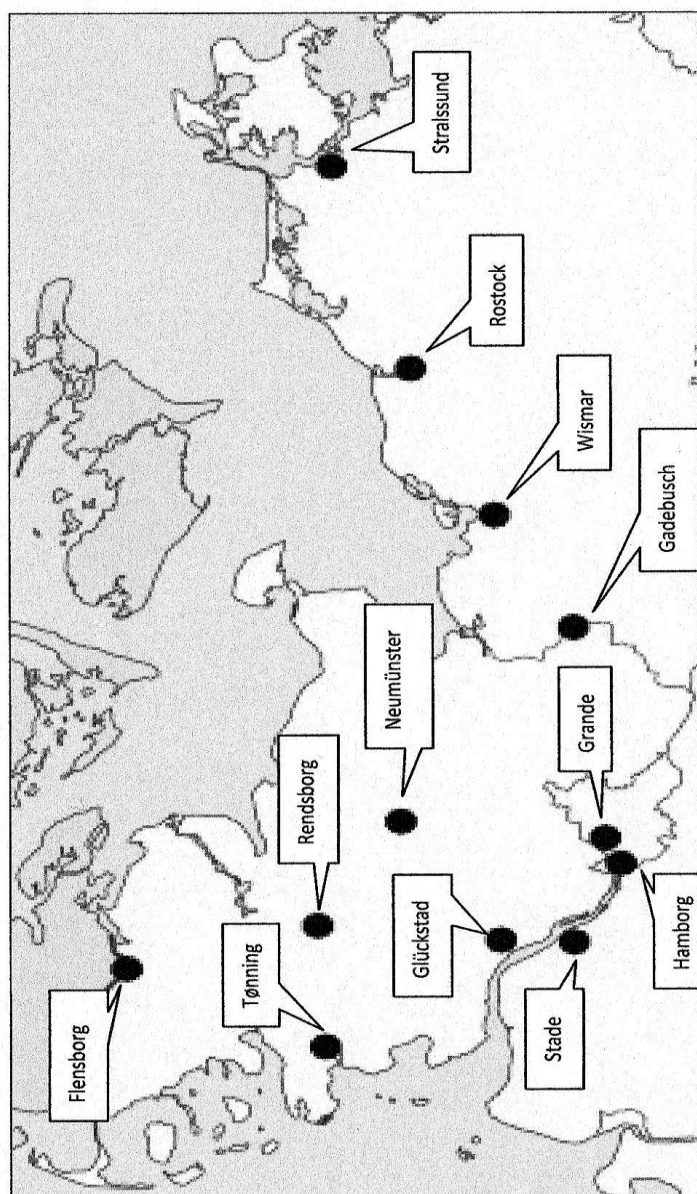
Officersskolernes historie – Forsvarsakademiet – Internettet

Generalstaben, Bidrag til Den Store Nordiske Krig 1922, bind 3,5 og 7

H.W.Harbou i Vort Forsvar ”Kampen foran Wismar 1711” hæfte 337, kgl. Bibliotek

Tekst Jørgen Hansen, Redaktion Poul Erik Schreiber

ISSN: 2246-4581

Kort over Slesvig/Hosten og Mecklenburg/Vorpomeren med angivelse af nogle af de steder hvor Baron Erich Kragh med sine regimenter har været i kvarter eller kampj